

Leszek Lenarczyk

Bajtkowo, gm. Ełk, woj. suwalskie

Informator Archeologiczny : badania 11, 151-152

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BAJKOWO, gm. Ełk
woj. suwalskie

Muzeum Okręgowe
w Suwałkach

Badania prowadził mgr Leszek Lenarczyk, Finansowało Muzeum Okręgowe w Suwałkach. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i średniowieczne /XII - XIV w./.

Stanowisko położone jest około 50 m na południe od drogi Ełk - Pisz. Badany obiekt jest grodziskiem dwupłaszczyznowym otoczonym pierścieniowatym wałem. Obie płaszczyzny mają kształt zbliżony do półkola. Wysokość wału wynosi około 6 m. W północno-wschodniej części wał na przestrzeni 10 m jest zniszczony.

Badania prowadzono na obu płaszczyznach grodziska, górnej i dolnej, wykonano także przekop przez wał od strony południowej. Na dolnym majdanie usytuowano trzy wykopy o wymiarach 3x5 m /wykopy I, II, III/.

W wykopie I stwierdzono występowanie dwóch warstw kulturowych. Starsza charakteryzowała się niewielką miąższością oraz sporadycznym występowaniem ceramiki ręcznie lepionej, w niewielkim stopniu obtaczanej.

Wydaje się, że chronologię tej warstwy należy wiązać z XII - XIII wiekiem. Warstwa młodsza, o miąższości 30-60 cm, występująca we wszystkich wykopach zawierała ceramikę toczoną, dobrze wypaloną, z XIII/XIV wieku. Z warstwy tej pochodzą dwa zabytki metalowe nóż żelazny i fragment okucia oraz duża ilość kości zwierzęcych. Występowanie w warstwie młodszej dużej ilości kamieni w pobliżu skupisk węgla drzewnego, przemawia za istnieniem na dolnym majdanie konstrukcji drewnianej /pomieszczenia gospodarze ?/ umocnianej kamieniami.

Dokonano dwumetrowej szerokości przekopu przez wał w kierunku południowym. W części górnej wału nie natrafiono na ślady umocnień. W części dolnej, od strony wewnętrznej, stwierdzono występowanie dużej ilości bezładnie zgromadzonych kamieni, węgla drzewnych i polepy. Wydaje się, że wskutek działalności erozyjnej opadów atmosferycznych elementy konstrukcyjne umocnień wału znalazły się u jego podnóża.

Na górnym majdanie usytuowano również trzy wykopy o wymiarach 3x5 m /wykop IV, VII i VIII/. Występowanie warstwy starszej stwierdzono tylko w wykopie VII, miąższość jej wynosiła około 10 cm. Warstwa ta zawierała węgle drzewne, polepę i ceramikę o cechach prymitywnych.

Z warstwą młodszą wiązać należy obiekt, którego wycinek w postaci regularnego pasa kamieni oraz negatywów szupów odkryto w wykopie IV. W pobliżu tego obiektu znaleziono fragment wędzidła żelaznego.

Wykop VII, przylegający do krawędzi spadku między górną, a dolną płaszczyzną, odsłonił ślady umocnień między górnym i dolnym majdanem.

Wydaje się, że młodszą fazę użytkowania grodziska wiązać można z działalnością Zakonu Krzyżackiego, starszą natomiast być może, z wczesnośredniowieczną Jądwiąką.

Badania będą kontynuowane.

BARKOWICE MOKRE, gm. Sulejów
woj. piotrkowskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne i Etno-
graficzne w Łodzi

Badania prowadził mgr Mieczysław Góra. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Piąty sezon badań. Stanowisko wielokulturowe. Osada otwarta z okresu północzarymskiego /III-IV w./ oraz osada obronna z okresu wczesnego średniowiecza /VI-IX wieku/.

Stanowisko położone jest na stromym, kilkunastometrowej wysokości, lewym brzegu rzeki Pilicy, w odległości ok. 200 m na południe od zabudowań wsi Barkowice Mokre. Osada tworzy w rzucie płaskim nieregularny cypel, otoczona jest od północy głębokim parowem o trudno dostępnym zboczu, a od wschodu i południa objęta jest wodami rzeki Pilicy.

Badaniami objęto najciekawszy obszar osady, mianowicie przestrzeń zamkniętą przez dwa rowy obronne /nr 1 i 2/ z okresu wczesnego średniowiecza. Na obszarze tym znaleziono dziewięć obiektów mieszkalnych. Były to duże paleniska na planie elipsy i wymiarach średnio 2x3 m. Powyższy rodzaj obiektów archeologicznych występował już w osadzie. W poprzednich sezonach badawczych natrafiono bowiem w części nieobronnej cypła /od strony zachodniej, przedpole osady/ na pięć dużych palenisk z okresu wczesnego średniowiecza. Jedyne paleniskowe zawierały małe drobinę węgla drzewnych, przepalony kamień, trzy noże żelazne, koło żarnowe, polepę, przepalony kości zwierzęce, dużą ilość ułamków ceramiki /dwa naczynia udało się zrekonstruować/.

Przebadano w całości rów obronny nr 2. W jego wypełnisku oraz tuż obok znaleziono ostre groty strzał, dwa groty włóczni, ostrogę żelazną, węgle drzewne, polepę oraz ułamki naczyń glinianych. Wszystkie te zabytki datowane są na pierwszą połowę IX w. Do zbadania pozostał w osadzie jeszcze fragment rowu obronnego nr 1.

BIAŁOGÓRZE, gm. Zgorzelec
woj. jeleniogórskie
Stanowisko 2

Wojewódzki Ośrodek Archeolo-
giczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Halina Śledzik-Kamińska.
Finansował WKZ w Jeleniej Górze. Piąty sezon ba-